

Čekání na spravedlnost

[To denik.to/cekani-na-spravedlnost](https://denik.to/cekani-na-spravedlnost)

4. ledna 2024

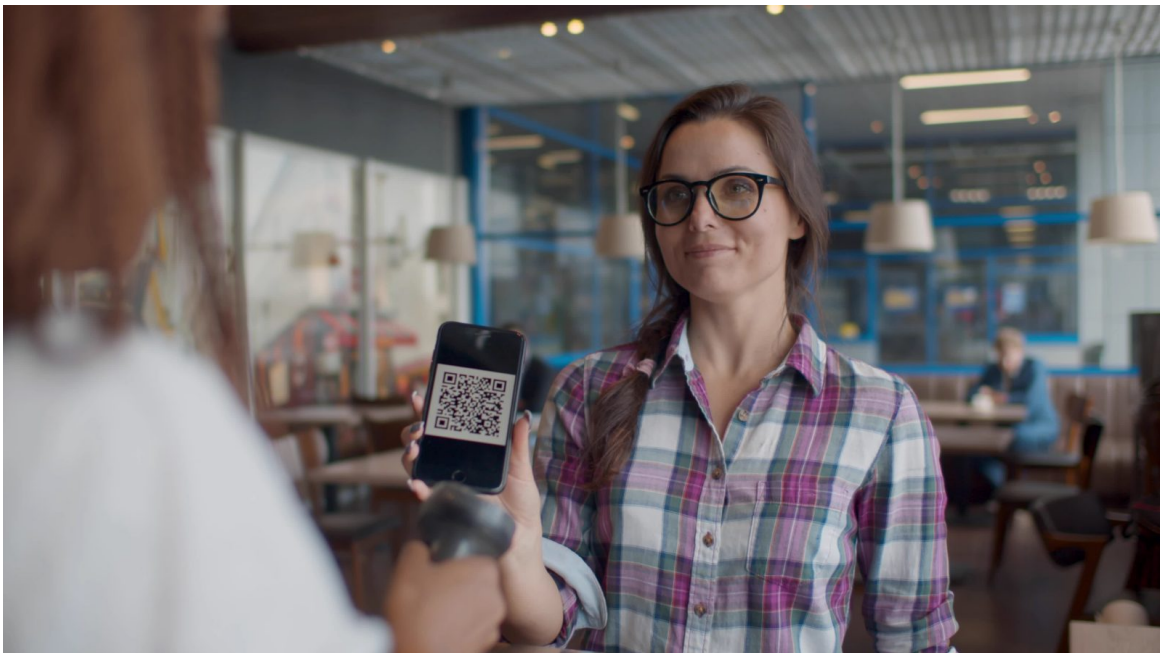
Analýza.

Není tomu tak dávno, kdy část společnosti propadla kolektivní ztrátě soudnosti a přijala “opatření”, která měla údajně zabránit šíření respiračního viru covid-19. Ta - mimo jiné - zahrnovala povinnost předkládat “průkaz bezinfekčnosti” všude tam, kde se pohybovalo větší množství lidí. Bez potvrzení v aplikaci čTečka se lidé nemohli naobědvat v restauraci, jít cvičit do fitka nebo navštívit divadelní představení.

Angelika Bazalová

Publikováno 04/01/2024

Doba čtení 6 min.

Pouze “bezinfekční” – neboli očkovaní občané – měli právo bez testů čerpat tyto do té doby běžné služby. Brzy se ukázalo, že virus úřední razítko nezajímá a šíří se bez ohledu na to, jakou hloupost si politici

a ministerští úředníci vymysleli. Z právního hlediska šlo o bezprecedentní útok na občanské svobody. Soudci Nejvyššího správního soudu ve svém posledním rozhodnutí konstatovali, že čTečka byla nezákonná.

“Stále čekám na rozhodnutí, v němž by se soud aspoň v podobě *obiter dictum* (řečeno na okraj) vyjádřil k porušování základních práv v době pandemie.”

Takto lakonicky zhodnotila advokátka Vladana Vališová poslední verdikt Nejvyššího správního soudu k aplikaci čTečka. Soud sice konstatoval, že kontroly takzvaných covid pasů v době pandemie byly v rozporu se zákonem, ale stejně jako už mnohokrát předtím soudci posuzovali celý problém výhradně z formálního hlediska. Odpověď na zásadní otázku, zda omezení svobod v době pandemie bylo v souladu s právem, z úst českých soudců stále nezazněla.

Jak se obchází Listina

“Vidíš, tys říkala, že to nikdy neprojde, a je to tady,” ušklíbal se editor Reflexu Bohumil Pečinka. Psal se květen 2021 a začalo být zjevné, že svobodní občané budou muset pomocí QR kódů osvědčovat úředně vykonstruovanou “bezinfekčnost”, aby mohli využívat do té doby zcela běžné služby. Babišova vláda se dokonce holedbala tím, že Česko bude pilotní zemí. “Když to vydají, soud to určitě zastaví,” hlesla jsem nejistě, ale raději jsem hned běžela zavolat advokátce Vladaně Vališové. “Není to možné, že ne?” ujišťovala jsem se. Následovala chvíle rozpačitého ticha

“Co ti mám říct, mám ti citovat Listinu? Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné. A jejich meze mohou být za podmínek stanovených Listinou upraveny pouze zákonem,” deklamovala do telefonu.

“Sláva, žádný zákon na omezení svobod parlament neschválil, takže to nejde!” kontrovala jsem radostně, Vladana Vališová mě ale zchladila: “Zákon teď určitě nemůžou stihnout. Ale můžou to nějak zkusit obejít. Pokud na to půjdou stejně jako na všechna ta dosavadní mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví, pak já říkám, že je to zcela neústavní. Ale když vidím, co se tady děje, vyloučit to nemůžu.”

Covid pasy osvědčující imaginární “bezinfekčnost” očkovaných krátce na to nastolily šikanu neočkovaných. Vláda je omezila na základních právech. Poslanců a senátorů se neptala. Udělala přesně to, co zakazuje nejen výše zmíněná Listina základních práv a svobod, ale také Úmluva o lidských právech a biomedicíně.

Přijetím zákona si nikdo hlavu nelámal, zásah do občanských svobod ministerští úředníci sfoukli mimořádným opatřením; takzvaným “opatřením obecné povahy”.

“Úmluva jasně říká, že zájmy a blaho lidské bytosti jsou nadřazeny zájmům společnosti nebo vědy. Žádným blábolem typu “opatření obecné povahy” ale ani vyhláškou nebo nařízením vlády je omezit nejde. A dokonce – i když si vláda omezení svobod prosadí zákonem, musí ještě dodržet podmínku nezbytnosti. K tomu, co se rozumí pod pojmem “nezbytné”, existuje judikát Evropského soudu pro lidská práva o právu na soukromí ve sporu Dudgeon versus Spojené království. V něm se říká, že „nezbytné“ nelze vykládat jako užitečné, rozumné, nebo žádoucí, ale implikuje existenci naléhavé společenské potřeby pro daný zásah,“ vysvětluje Vališová.

Hořký kelímek bezpráví

“Stál jsem před kavárnou, kávu jsem pil z kelímku a přemýšlel, jak mám synovi odpovědět na otázku, co jsem provedl, že nemůžu dovnitř,” vzpomíná rektor Metropolitní univerzity Michal Klíma na dobu, kdy mu chybějící QR kód bránil žít normální život.

Po více než dvou letech soudci Nejvyššího správního soudu označili ministerská nařízení za nezákonná. Jejich verdikt by se dal parafrázovat asi takto: Ministerstvo zdravotnictví se vůbec neobtěžovalo úvahou, do kterých práv nařízení o předkládání čTečky zasahuje. Podle pandemického zákona ale byli povinni se tím zabývat. Pandemický zákon jim také ukládá, že musí vyhodnotit přiměřenost daného opatření. Je tudíž jasné, že ministerstvo porušilo pandemický zákon. Tím celá záležitost pro soud končí. O tom, že úředníci obešli parlament, že od počátku zvolili protiústavní postup, že mimořádné opatření není nástroj, kterým by mohli omezit lidi na svobodě, že se během pandemie byly pošlapány nejvyšší právní dokumenty, jako Listina základních práv a svobod a Úmluva o lidských právech a biomedicíně, ale ve verdiktu zase nic není. Přitom právě to by společnost potřebovala slyšet.

“Soud se vyjadřuje k tomu, co žalovaná strana namítá. Pokud se žalobce takového rozhodnutí nedomáhal, pak to soudci neřešili a vlastně ani řešit nemohli. Existuje ale možnost vyjádřit se k takto závažné věci formou *obiter dictum*, tedy řečeno na okraj. Myslím, že by to soudci měli konečně udělat, protože jinak se v podobné situaci stane opět totéž,” obává se Vladana Vališová

“Obávám se, že drastická, a navíc neúčelná covidová omezení nemusejí být posledním brutálním útokem na základní práva a svobody, takže by bylo nanejvýš žádoucí, aby se k tomu soudci vyjádřili, a především aby opravdu hájili podstatu základních práv a svobod občanů. Ale má to politický rozměr. Jak už se ukázalo i u jiných kauz, soudci – včetně těch ústavních – se tomu někdy snaží naopak vyhnout, a svá rozhodnutí založí spíše na formalistickém přístupu. Za mě je to špatně – ústavní soudnictví je především o hodnotách nikoliv o formalitách,” souhlasí advokát a odborník na zdravotnické právo Vladimír Bíba.

Věděli jsme, že vakcína nezabrání šíření viru

Zákonem některé svobody omezit lze, pokud je to v zájmu ochrany veřejného zdraví. Vždy se ale musí posuzovat takzvaná proporcionalita. Tedy zda by stejného nebo srovnatelného cíle nešlo dosáhnout jiným způsobem. Na opatření kolem covid pasů ale nebylo jasné ani to, jaký cíl si vlastně úředníci vytyčili. Vymýtí koronavirus? Že to není reálné, bylo tou dobou jasné i největším zastáncům lockdownů. Zabránit zbytečným úmrtím? Kdo se covidu bál, mohl se očkovat, vakcín byl už v té době dostatek. Takový důvod by tedy v testu proporcionality neuspěl. Zabránit šíření? “Vakcína nezabrání šíření viru,” řekl mi v rozhovoru pro web Novinky.cz imunolog Vojtěch Thon už v lednu 2021. “Věděli jsme, že očkovaný může virus přenášet, vláda to ale nepouštěla ven,” přiznal později v TV Prima lékař a poslanec Bohuslav Svoboda. “Na naše argumenty, že očkování nebrání v šíření viru, a že tudíž covid pasy nemají žádný smysl, nám bylo řečeno, že kdyby očkování neměli výhody, nikdo by se už neočkoval,” popisuje lékařka a bývalá členka poradního orgánu Ministerstva zdravotnictví – Národního institutu pro zvládání pandemie Hana Zelená.

Lidé na rozhodovacích pozicích tedy měli informaci, že vakcína šíření viru nezastaví. Nejednalo se tedy o žádné opatření proti šíření nákazy, ale o bezprecedentní šikanu občanů, kteří nedělali to, co si ministerstvo usmyslelo. Cílem bylo zkrátka vnutit lidem vakcíny.

Osobní údaje bez ochrany

Stejně to bylo i v případě práva na ochranu osobních údajů. Kritici covid pasů od počátku namítali, že údaje o zdravotním stavu jsou ta nejcitlivější data a nelze po lidech chtít, aby je sdělovali kdekomu jen proto, aby se mohli naobědvat v restauraci. Jak stát tuto povinnost zdůvodnil? Nijak. Úředníci se usnesli, že povinnost prokazovat se covid

pasem neznámá, že je při tomto úkonu nakládáno s osobními údaji. Jinými slovy, když prohlásíme, že problém neexistuje, nemusíme ho řešit. Jak prosté, milý Watsone.

Soudy nejenže této zvlí přihlížely, ale ještě ji i dodatečně posvětily. V roce 2022, kdy Nejvyšší správní soud rozhodoval v podobné kauze, zněl jejich verdikt takto: “Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s odpůrcem v tom, že na plnění povinnosti v této podobě nedopadá nařízení GDPR.” Poslední verdikt z listopadu 2023 ale konstatuje pravý opak. Jak je to možné? V posouzení tak banální úvahy museli zdejší soudci nakonec pomoci jejich evropským kolegům.

Zeptáme se v Lucemburku

“Jsou-li pochyby o právu EU, jsou soudci NSS povinni požádat Soudní dvůr EU v Lucemburku o zodpovězení předběžné otázky. Což učinili a zeptali se, zda používání čtečky lze právně podřadit pod zpracování osobních údajů podle GDPR. Soudní dvůr EU se možná podivil, proč se NSS ptá na tak jasnou věc. A odpověděl, že ano,” vysvětluje profesor občanského práva a vedoucí katedry soukromého práva a civilního procesu Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci Ivo Telet. “Na odpověď soudního dvora EU se ale čeká dlouho. Zhruba jeden rok. Nejde o žádný „dotaz“, ale o celé řízení podle práva EU se vším všudy. Tím se (částečně) vysvětluje, proč jsme se správnou odpověď dozvěděli až teď.”

Po více než dvou letech jsme se tedy konečně dobrali k tomu, že předkládat číšníkovi v restauraci osvědčení o očkování znamená nakládání s citlivými údaji, přestože nám celou dobu tvrdili opak. Pořád jsme ale neslyšeli, že šlapání po nejvyšších právních dokumentech se už nesmí opakovat.

“V podstatě jediné, co Nejvyšší správní soud měl a mohl, bylo přezkoumat zákonnost aktu z hlediska vyššího. Tedy především Evropské úmluvy o lidských právech a biomedicíně, podle níž má blaho člověka přednost před zájmy společnosti nebo vědy,” říká Ivo Telec. “Proč to soudci nedělali? Proč nevzali vyšší kartu? Nevím, možná o tom nevěděli, nenapadlo je to, možná to nikdo ani ze žalobců nenavrhoval. Nakonec, kdo by četl tak zásadní „lidské“ ustanovení v nějaké úmluvě?”

Text byl publikován i na serveru [Mainstream](#).

Podobné téma

Komentář.

Polský prezident Duda se postavil na stranu PiS

Jaromír Piskoř 07/11/2023

Reportáž.

Vaše úřednice je nezvěstná, informační tabule neplatí. Vítejte na Úřadu práce Franze Kafky

Petr Jemelka 16/11/2023

Analýza.

V Polsku bude vládnout bruselské vidění světa, přestože zvítězilo Právo a Spravedlnost

Jaromír Piskoř 16/10/2023

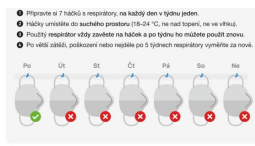
Analýza.

Duhová revoluce infiltrovala církev. Papež Benedikt XVI. nás varoval marně

Petr Hlávka 31/12/2023

aplikace # covid # covid pas # koronavirus # soud

Také od tohoto autora

Komentář.

Iniciativa Sních: Utajené Bratrstvo zploštěné křivky

Angelika Bazalová 05/12/2023

Domácí.

Kubek si nechal na sjezdu lékařské komory zvýšit odměnu na 150 tisíc měsíčně. Pomohla nedělní finta

Angelika Bazalová 06/11/2023

Domáci.

Není vakcína jako vakcína

Angelika Bazalová 05/11/2023

Nejčtenější
